

Investigating the effect of Khana's plan on the progress of Farsi lesson of second grade elementary school boys in Gonbad-e Kavus city

Shokufe Behzadi: MA of Curriculum Planning, Shams Institute of Higher Education, Golestan, Gonbad-e Kavus.

Mahmoud Nikan*: Assistant Professor, Shams Institute of Higher Education, Department of Psychology and Educational Sciences, Golestan, Gonbad-e Kavus.

Abstract

Introduction: The purpose of this research was to investigate the effect of Khana's plan on the progress of the Persian lesson of second grade elementary school boys in Gonbad-e Kavus.

Method: The present research was carried out using a quasi-experimental method. The statistical population of the present study was all male students of the second grade of elementary schools in Gonbad Kavos. The sample size of the research is 120 people who were selected by simple random method. The data were analyzed using analysis of covariance. The content validity of the tests was confirmed by experts and teachers with a history of approval and the reliability of the test was also confirmed by Cronbach's alpha coefficient method and its value was 0.81 for the pre-test and 0.86 for the post-test, which indicated the acceptable reliability of the questionnaire. The collected data were analyzed by analysis of covariance (ANCOA).

Findings: The results obtained from the data analysis showed that teaching with the readable design method had a significant effect on the progress of students in Farsi.

Conclusion: The general conclusion of the research showed that by strengthening the readable design method among the students, it can be greatly helped to improve the progress of their Persian lessons in schools.

Keywords: reading plan, academic progress, Persian lessons.

***Corresponding author:** Assistant Professor, Shams Institute of Higher Education, Department of Psychology and Educational Sciences, Golestan, Gonbad-e Kavus.

Email: nikan.mahmood@gmail.com

DOI: [10.22034/esbam.2023.411257.1032](https://doi.org/10.22034/esbam.2023.411257.1032)

Investigating the effect of Khana's plan on the progress of Farsi lesson of second grade elementary school boys in Gonbad-e Kavus city

Detailed Abstract

Introduction: The purpose of this research was to investigate the effect of Khana's plan on the progress of the Persian lesson of second grade elementary school boys in Gonbad-e Kavus.

Materials and methods: The present research was carried out using a quasi-experimental method. The statistical population of the present study was all male students of the second grade of elementary schools in Gonbad Kavos. The sample size of the research is 120 people who were selected by simple random method. The data were analyzed using analysis of covariance. The content validity of the tests was confirmed by experts and teachers with a history of approval and the reliability of the test was also confirmed by Cronbach's alpha coefficient method and its value was 0.81 for the pre-test and 0.86 for the post-test, which indicated the acceptable reliability of the questionnaire. The collected data were analyzed by analysis of covariance (ANCOVA).

Results and discussion: The obtained results show that after adjusting the effect of the pre-test on the post-test, teaching with the reading plan method had a significant effect on the progress of the students in Farsi. The results obtained with the results of Ranjbari's research (2021) is aligned Ranjbari showed in his research that the reading plan has an effect on the academic progress of elementary school students. Therefore, Khana's plan is more effective than the traditional method and the students who participated in Khana's plan They showed more academic progress. Also, the results with the researches of Ghafari, Davoudi and others (2018) that It showed that educational interventions can improve the academic progress of primary students in Persian. Bandura (1982) and Hartup (1983) believe that children who avoid creating social relationships with others or from their peers They are not accepted, they are ready to suffer from all kinds of behavioral and emotional problems and their academic performance decreases. Therefore, it seems that as long as students have deep and meaningful learning, they can master the subject and increase their academic progress. Readable design creates a pleasant atmosphere in the classroom This feature causes students to participate more willingly in class activities and causes meaningful learning to occur in students. Teaching methods have an effect on students as an external stimulus. Khana plan by creating a suitable space for all students at different levels, makes the academic progress of students becomes In the readable design, students go beyond transcription and can express the feelings, opinions and ideas of the story. Write the read text or message. Khanan project seems very useful and beneficial for Kokan and students in order to strengthen and improve positive relationship with themselves, positive relationship with others and life, as well as increase academic progress. Due to the The results of the research, the

teaching method is considered as the most effective factors of students' weakness. The lack of mastery of some teachers and the quality of the grades in the elementary school and the lack of attention to the Persian lesson and the lack of interest of the students in the Persian lesson due to not knowing how to read and write have caused the students' lack of progress in the Persian lesson and subsequently in other subjects. Is. Khana project was formed with the aim of facilitating students' basic and basic learning and it can lead to academic progress, especially in Farsi, by strengthening and promoting the four language skills and life skills in a consolidated, collaborative and school-oriented way. According to the theory of psychoanalysts such as "Sigmon Freud" and "Carl Gustav Jung", the teacher and its teaching method play an important role in learning. Erikson also considers the role of the teacher and the way of teaching as an effective factor in the child's confrontation with conflicts He knows difficulties in a healthy and positive way. From his point of view, the teacher's role is very clear in forming a positive and correct image of the child by providing appropriate activities and games in an educational environment. Students' lack of habit to the methods Khana's design reduces the validity of the results to some extent due to the long-standing habit of traditional teaching methods. Also, lack of familiarity of teachers with Khana plan, because this is a ministerial plan and this year not all schools were included in the implementation of this plan, is considered one of the limitations of this research, and the lack of available and accessible resources regarding Khana plan was another limitation of this research. According to the results obtained and the effect of the implementation of the Khana plan on the progress of students' Farsi lessons, it is suggested that the country's education policy makers pay more attention to the Khana plan and give it to students in the form of a codified and regular program during the academic year. to be presented. Also, due to the lack of specialization of the teachers in the primary period Students' unwillingness to learn Farsi in lower academic courses due to not knowing how to read. It is suggested that there should be an educational consultant for teachers and an academic consultant for students in every school in order to create a creative atmosphere and make them learn more about Farsi and other subjects. It is suggested that elementary teachers contribute to the educational progress of students by using the latest educational methods and updating their information in the field of educational changes and developments, i.e. being integrated, collaborative and based on the environment (centered school) and implementing the plan. to be

Conclusion: The general conclusion of the research showed that by strengthening the readable design method among the students, it can be greatly helped to improve the progress of their Persian lessons in schools.

Keywords: reading plan, academic progress, Persian lessons.

بررسی تاثیر طرح خوانا بر پیشرفت درس فارسی دانش آموزان پسر پایه دوم ابتدائی شهر گنبد کاووس

شکوفه بهزادی: کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی، موسسه آموزش عالی شمس، گلستان، گنبد کاووس.
محمود نیکان*: استادیار موسسه آموزش عالی شمس، گروه روانشناسی و علوم تربیتی، گلستان، گنبد کاووس.

چکیده

هدف: هدف از انجام این پژوهش بررسی تاثیر طرح خوانا بر پیشرفت درس فارسی دانش آموزان پسر پایه دوم ابتدائی شهر گنبدکاووس بود. **روش کار:** پژوهش حاضر به روش شبه آزمایشی صورت گرفت. جامعه آماری پژوهش حاضر تمامی دانش آموزان پسر پایه دوم ابتدایی مدارس شهری گنبد کاووس بود. حجم نمونه پژوهش ۱۲۰ نفر است که به شیوه تصادفی ساده انتخاب شده اند. داده ها با استفاده از آنالیز کوواریانس تجزیه و تحلیل شدند. روایی آزمون ها به صورت محتوایی توسط کارشناسان و معلمان با سابقه تایید و پایایی آزمون نیز به روش ضریب آلفای کرونباخ تائید و مقدار آن برای پیش آزمون ۰/۸۱ و پس آزمون ۰/۸۶ به دست آمد، که نشان دهنده پایایی قابل قبول پرسشنامه بود. داده های جمع آوری شده بوسیله آزمون تحلیل کوواریانس (آنکوا) تجزیه و تحلیل گردید. **یافته ها:** نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که آموزش به روش طرح خوانا تاثیر معناداری بر میزان پیشرفت درس فارسی دانش آموزان داشته است. **نتیجه گیری:** نتیجه گیری کلی پژوهش نشان داد که با تقویت روش طرح خوانا در بین دانش آموزان می توان به بهبود پیشرفت درس فارسی آنان در مدارس کمک فراوانی نمود.

واژگان کلیدی: طرح خوانا، پیشرفت تحصیلی، درس فارسی.

***نویسنده مسؤول:** استادیار موسسه آموزش عالی شمس، روانشناسی و علوم تربیتی، گلستان، گنبدکاووس.

Email: nikan.mahmood@gmail.com

DOI: [10.22034/esbam.2023.411257.1032](https://doi.org/10.22034/esbam.2023.411257.1032)

مقدمه

آموزش و پرورش یک مکانیسم اصلی برای توسعه مهارت های انسانی و پیشرفت تحصیلی^۱ و عنصر اصلی توسعه اقتصادی ملی است. اگر چه آموزش و پرورش مفید ترین منابع برای توسعه اقتصادی اجتماعی هر کشور است اما عوامل متعددی وجود دارد که می تواند بر پیشرفت تحصیلی تأثیر بگذارد. در واقع، این حقیقت وجود دارد که اگر چندین عامل منفی باهم ترکیب شوند، خطر عدم موفقیت افزایش می یابد (وولدرگایی و داس^۲، ۲۰۱۹؛ غفاری و همکاران، ۱۳۹۸). توجه به کیفیت این نظام ها یکی از دغدغه های طراحان، سیاست گذاران آموزش و پرورش بوده طوریکه امروز یکی از مسائل مهم، موفقیت و عدم موفقیت در تحصیل دانش آموزان است. بنابراین نظام آموزشی را زمانی می توان کارآمد دانست که پیشرفت تحصیلی دانش آموزان آن در دوره های مختلف دارای بیشترین و بالاترین رقم باشد و از جمله نگرانی های معلمان، مسئولان آموزش و پرورش و خانواده های دانش آموزان، پیشرفت تحصیلی و جلوگیری از افت تحصیلی دانش آموزان است (تمنایی فر و گندمی، ۱۳۹۰). از طرفی مسأله پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، یکی از شاخص های مهم در ارزیابی آموزش و پرورش است و تمام کوشش های این نظام، در واقع برای جامه عمل پوشاندن به این امر است (کههریزی، ۱۳۹۲). موفقیت دانش آموزان در مدرسه، هدف اصلی هر نظام آموزشی است. موفقیت در مدرسه، کسب تجربه های مناسب در کلیه ابعاد رشد شناختی، عاطفی، اجتماعی، رفتاری و زیستی را شامل می شود. کسب این تجربه ها در مدرسه می تواند بر زندگی حال و آینده کودکان و نوجوانان تأثیر سرنوشت سازی داشته باشد (ظهره وند، ۱۳۹۴). پیشرفت تحصیلی عبارتست از «معلومات یا مهارت اکتسابی عمومی یا خصوصی در موضوع های درسی که معمولاً آزمایش ها یا نشانه هایی را یا هر دو، که معلمان یا دانش آموزان وضع می کنند، اندازه گیری می شود.» (کاشفی، ۱۳۹۱). اصطلاح پیشرفت تحصیلی به تجلی جایگاه تحصیلی یک دانش آموز اشاره دارد. این اصطلاح به مقدار یادگیری آموزشگاهی فرد به صورتی که توسط آزمون های مختلف درس مانند حساب، هندسه و علوم و... سنجیده می شود، اشاره می کند (بیابانگرد، ۱۳۸۶). پیشرفت تحصیلی، اصطلاحی است که به مقدار یادگیری و معلومات به دست آمده در فرآیند یاددهی که توسط آزمون های پیشرفت تحصیلی مورد سنجش و آموزش قرار گرفته، اشاره دارد و نهایتاً بر اساس میزان پیشرفت حاصل شده می توان به قضاوت و تصمیم گیری پرداخت. هر نظام آموزشی و تربیتی برای دستیابی به بهترین نتیجه و رفع موانع و کمبودها در سراسر فعالیت ها همواره مورد ارزیابی قرار می گیرد. میزان پیشرفت تحصیلی فراگیران معیار اصلی کارایی نظام آموزش و پرورش هر کشور است. (اسارتا و اشمیت^۳، ۲۰۱۷). یکی از اهداف و وظایف مهم آموزش و پرورش ایجاد زمینه برای رشد همه جانبه فرد و تربیت انسان های سالم، کارآمد و مسئول برای ایفای نقش در زندگی فردی و اجتماعی است. از آنجایی که دانش آموزان یکی از ارکان اساسی نظام آموزشی کشور هستند، توجه به این قشر، از لحاظ آموزشی و تربیتی، باروری و شکوفایی هر چه بیشتر نظام آموزشی و تربیتی جامعه را در پی دارد. با این وجود، تعداد کمی از دانش آموزانی که وارد سیستم آموزش و پرورش می شوند، می توانند استعداد های خود را شکوفا سازند و در این عرصه موفق گردند و به اصطلاح پیشرفت تحصیلی خوبی داشته باشند (غفاری و همکاران، ۱۳۹۸). در دنیای امروز، خواندن و نوشتن، حساب کردن، حتی به صورت مقدماتی از نیازهای اصلی کلیه انسان هاست که می توان آن را به چراغی در راه تاریک تشبیه کرد. کودکان برای سازش و تطبیق با شرایط ساده زندگی لازم است از این نوع آموزش برخوردار گردند. پرورش توانائی های گوش دادن، سخن گفتن، نوشتن، مشاهده کردن، شمردن، اندازه گرفتن برای پایه گذاری رشد و تکامل استعدادهای ذاتی کودکان با استفاده از ارزش های حسی و عملی در این سطح از

-
- 1 . Academic failure
  - 2 . Woldearegai & Das
  - 3 . Asarta & Schmid

ضرورت های اساسی می باشند (اعظمی و جعفری، ۱۳۹۷). پژوهش های سال های اخیر نشان می دهد که عدم توجه به درس فارسی بخصوص در سال های اولیه تحصیل سبب شده است که فراگیران در دروس دیگر نیز دچار ضعف شده و در فهم سایر دروس دچار مشکل می شوند (درتاج، ۱۳۹۲). فارسی به عنوان درس مادر باید در صدر توجه قرار گیرد تا مهارت خواندن که یکی از اهداف مهم آموزشی است، انجام پذیرد؛ چراکه خواندن نه تنها یکی از مهمترین مهارت هاست بلکه از ضروریات بشر محسوب می گردد. در واقع نه فقط درس فارسی، بلکه انگیزه یادگیری تمام دروس کم و بیش به میزان مهارت خواندن و نوشتن ارتباط دارد (طالع پسند و دالور، ۱۳۹۵). ارزشیابی های ملی از وضعیت خواندن و نوشتن دانش آموزان در دوره های مختلف از ضعف های قابل توجه در این زمینه ها حکایت دارد. برای مثال، یافته های سلسبیلی (۱۳۹۸) درباره برنامه درسی فارسی دوره اول ابتدایی نشان می دهد مهارت خواندن دانش آموزان پایین تر از سطح تسلط نسبی (خوب و خیلی خوب) قرار دارد. مهارت نوشتن آنها نیز در حد تسلط محدود و نسبتاً ضعیف است و دانش آموزان بیشترین کمبود و ضعف را از نظر تسلط بر مهارت های دست خط تحریری دارند. یافته های عباسی، دانشگر و خسروی (۱۳۹۸) از ضعف کلی دانش آموختگان دوره متوسطه حکایت دارد که ریشه های آن را باید در دوره ابتدایی جستجو نمود. قمبری (۱۴۰۰) به بررسی علل ضعف دانش آموزان در درس ادبیات فارسی پایه هفتم شهرستان یزد پرداخته و عدم تسلط بعضی از آموزگاران در تفهیم و تسهیل درس ادبیات فارسی، کیفی بودن نمرات در دوره ابتدایی و کمی شدن آن در کلاس هفتم، کم توجهی به ادبیات فارسی در رسانه ملی، تخصصی نبودن آموزگاران در دوره ابتدایی، عدم رغبت دانش آموزان به درس ادبیات فارسی به علت ندانستن چگونگی روش خواندن، عدم اهمیت به درس ادبیات فارسی در جامعه، عدم وجود مشاور تحصیلی در مدارس، عدم آگاهی اولیا از اهمیت درس ادبیات در زندگی و عدم توجه اولیاء به درس ادبیات فارسی را به عنوان موثرترین عوامل ضعف دانش آموزان در درس فارسی می داند. علاوه بر این، یکی از مهمترین دلایل تکرار پایه دانش آموزان پایه های پایین تر، ضعف اساسی آنها در خواندن و نوشتن و آداب و مهارت های زندگی است. از آنجایی که درس فارسی به عنوان یکی از دروس اصلی در نظام آموزشی کشور ما به ویژه در مقطع ابتدایی و سال های اولیه تلقی می شود، همیشه سعی بر آن بوده است تا با روش های ویژه و خلاقانه در امر تدریس، پیشرفت قابل ملاحظه ای در درس فارسی دانش آموزان ایجاد نمود. یکی از روش های نوین کمک آموزشی طرح خوانا^۱ می باشد. این طرح با بهره گیری از جدیدترین یافته های علمی در زمینه تغییرات تحولات آموزشی، یعنی تلفیقی بودن، مشارکتی بودن و مبتنی بودن بر محیط (مدرسه محوری) و انجام عملی طرح با ایجاد تحول در نظام آموزشی براساس چرخش های اساسی و تحول آفرین سند تحول بنیادین یعنی حرکت از حافظه محوری به مهارت محوری و پرورش خلاقیت در کوتاه مدت سبب بهبود و ارتقای مهارت های خواندن و نوشتن و آداب و مهارت های زندگی دانش آموزان به صورت مستقیم و یادگیری های دروس دیگر به صورت غیرمستقیم می شود و در بلند مدت باعث تقویت زبان ملی در مناطق دوزبانه، توسعه عدالت آموزشی و تربیتی و تقویت هویت ایرانی اسلامی می گردد. در این خصوص رنجبری (۱۴۰۰) در پژوهشی تحت عنوان تأثیر طرح خوانا بر پیشرفت تحصیلی و خلاقیت دانش آموزان ابتدایی شهر بندر عباس نشان داد که طرح خوانا بر پیشرفت تحصیلی و خلاقیت دانش آموزان دوره ابتدایی تأثیر دارد. طرح خوانا نسبت به روش سنتی کارآیی بیشتری دارد و دانش آموزانی که در طرح خوانا شرکت داشتند پیشرفت تحصیلی و خلاقیت بیشتری را از خود نشان دادند. بسته تحولی معاونت آموزش ابتدایی (طرح خوانا) برای بهبود و ارتقاء مهارت های چهارگانه زبانی و آداب و مهارت های زندگی دانش آموزان دوره ابتدایی (پیش دبستانی و دبستانی) است. آموزش و پرورش

دوره ابتدایی (پیش دبستانی و دبستانی) کشور با یک مسئله بسیار اساسی و اثرگذار مواجه است. مسلماً نظام آموزش و پرورش و آموزش ابتدایی با هدف تسهیل یادگیری های پایه و اساسی دانش آموزان شکل گرفته و درصدد تحقق این هدف است و تمامی تلاش ها برای تدوین برنامه های درسی جدید و روش های نوین یاددهی- یادگیری در این راستا انجام می شود. اما چنین مسئله ای نیازمند توجه ویژه است. بنابراین معاونت آموزش ابتدایی بر آن است تا راهکاری با عنوان «طرح خوانا: تقویت و ارتقای تلفیقی، مشارکتی و مدرسه محور مهارتهای چهارگانه زبانی و آداب و مهارتهای زندگی» را طراحی و اجرا نماید (آموزش و پرورش، ۱۳۹۹). همواره دغدغه معلمان این است که چرا یادگیری ها عمیق نیستند و خلاقیت وجود ندارد. بر این اساس دانش آموزان در طرح خوانا، مهارت های خوب شنیدن، گفت و گو کردن، مشورت، انتقادپذیری و غیره را فرا می گیرند. وقتی مهارت خوب شنیدن و خوب گفت و گو کردن در دانش آموزان شکل بگیرد، این مهم با مهارت های زندگی مانند جرأت، شهامت، ادب و غیره پیوند می خورد. در واقع مبدأ تمام مهارت هایی که می تواند نظام تعلیم و تربیت موفق و آموزش و پرورش توسعه محور داشته باشد، از طرح تحول خوانا آغاز می شود. با توجه به این مهم این تحقیق در صدد است تا با بررسی تاثیر طرح خوانا بر پیشرفت درس فارسی دانش آموزان پسر پایه دوم مقطع ابتدائی شهر گنبد کاووس، میزان تاثیر اجرای طرح خوانا را بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان مقطع ابتدایی مشخص نماید. لذا سوال اصلی تحقیق این است که طرح خوانا چه میزان موجب پیشرفت درس فارسی دانش آموزان می گردد؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر به روش شبه آزمایشی انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش را دانش آموزان پسر پایه دوم ابتدایی مدارس شهری گنبد کاووس تشکیل داده اند. بنا به گزارش آموزش و پرورش این شهرستان در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ تعداد ۸۸۷ دانش آموز در پایه دوم مدارس ابتدایی پسرانه این شهر به تحصیل اشتغال دارند. حجم نمونه پژوهش ۱۲۰ نفر بود که به شیوه تصادفی ساده انتخاب و در دو گروه آزمایش و کنترل قرار داده شدند. گروه آزمایش در دو کلاس ۳۰ نفره و گروه کنترل هم در دو کلاس ۳۰ نفره بندی شدند. در گروه آزمایش طرح خوانا اجرا شد. نتایج گزارش پیشرفت تحصیلی درس فارسی در نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ به عنوان پیش آزمون در نظر گرفته شد. پس از اجرای پیش آزمون با هماهنگی آموزش و پرورش و مدیریت مدارس، بسته آموزشی به معلمان گروه آزمایش تحویل و از آنها خواسته شد تا در تدریس از بسته تحولی طرح خوانا استفاده نمایند. پس از اجرای آزمون در نوبت دوم از هر ۴ کلاس، داده ها استخراج شد تا با مقایسه هر دو گروه در پیش آزمون و پس آزمون تاثیر طرح خوانا را در پیشرفت درس فارسی دانش آموزان مشخص گردد. آزمون های نوبت اول و دوم در درس فارسی شامل درس خوانداری با ۱۴ سوال معلم ساخته و درس نوشتاری (املا) از ۲۰ نمره در نظر گرفته شد. روایی آزمون ها به صورت محتوایی توسط کارشناسان و معلمان با سابقه تایید و پایایی آزمون نیز به روش ضریب آلفای کرونباخ تایید و مقدار آن برای پیش آزمون ۰/۸۱ و پس آزمون ۰/۸۶ به دست آمد، که نشان دهنده پایایی قابل قبول پرسشنامه بود. داده های جمع آوری شده بوسیله آزمون تحلیل کوواریانس (آنکوا) تجزیه و تحلیل گردیده است.

یافته های پژوهش

با توجه به جدول (۱) میانگین نمرات فارسی خوانداری دانش آموزان در پیش آزمون برای گروه گواه برابر ۱۷/۴۳ و برای گروه آزمایش برابر ۱۶/۰۳ می باشد. میانگین نمرات فارسی نوشتاری دانش آموزان در پیش آزمون برای گروه گواه برابر ۱۷/۰۳ و برای گروه آزمایش برابر ۱۵/۹۷ می باشد. میانگین نمرات درس فارسی (میانگین نمرات فارسی خوانداری و نوشتاری) دانش آموزان در پیش آزمون برای گروه گواه برابر ۱۷/۳۳ و برای گروه آزمایش برابر ۱۶ می باشد.

جدول (۱) میانگین نمرات فارسی (خوانداری و نوشتاری) دانش آموزان گروه گواه و آزمایش در پیش آزمون

درس	گروه ها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر	جمع نمرات
خوانداری	گواه	۳۰	۱۷/۶۳	۱/۷۱	۱۴	۲۰	۵۲۹
	آزمایش	۳۰	۱۶/۰۳	۱/۹۶	۱۲	۲۰	۴۸۱
	جمع	۶۰	۱۶/۸۳	۱/۹۹	۱۲	۲۰	۱۰۱۰
نوشتاری	گواه	۳۰	۱۷/۰۳	۱/۷۹	۱۲	۲۰	۵۱۱
	آزمایش	۳۰	۱۵/۹۷	۲/۲۱	۱۲	۲۰	۴۷۹
	جمع	۶۰	۱۶/۵۰	۲/۰۶	۱۲	۲۰	۹۹۰
فارسی (کل)	گواه	۳۰	۱۷/۳۳	۱/۵۸	۱۳	۱۹	۵۲۰
	آزمایش	۳۰	۱۶/۰۰	۱/۷۸	۱۲	۲۰	۴۸۰
	جمع	۶۰	۱۶/۶۷	۱/۸۰	۱۲	۲۰	۱۰۰۰

جدول (۲) نشان می دهد میانگین نمرات درس فارسی خوانداری دانش آموزان در پس آزمون برای گروه گواه برابر ۱۸/۴۳ و برای گروه آزمایش برابر ۱۹/۳۳ می باشد. میانگین نمرات درس فارسی نوشتاری دانش آموزان در پس آزمون برای گروه گواه برابر ۱۸/۷۰ و برای گروه آزمایش برابر ۱۹/۴۰ می باشد. میانگین نمرات درس فارسی (میانگین نمرات فارسی خوانداری و نوشتاری) دانش آموزان در پس آزمون برای گروه گواه برابر ۱۸/۵۷ و برای گروه آزمایش برابر ۱۹/۳۷ می باشد.

جدول (۲) میانگین نمرات فارسی خوانداری دانش آموزان گروه گواه و آزمایش در پس آزمون

درس	گروه ها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر	جمع نمرات
خوانداری	گواه	۳۰	۱۸/۴۳	۱/۴۸	۱۵	۲۰	۵۵۳
	آزمایش	۳۰	۱۹/۳۳	۰/۹۲	۱۷	۲۰	۵۸۰
	جمع	۶۰	۱۸/۸۸	۱/۳۰	۱۵	۲۰	۱۱۳۳
نوشتاری	گواه	۳۰	۱۸/۷۰	۱/۱۸	۱۶	۲۰	۵۶۱
	آزمایش	۳۰	۱۹/۴۰	۰/۶۷	۱۸	۲۰	۵۸۲
	جمع	۶۰	۱۹/۰۵	۱/۰۲	۱۶	۲۰	۱۱۴۳
فارسی (کل)	گواه	۳۰	۱۸/۵۷	۱/۲۷	۱۵	۲۰	۵۵۷
	آزمایش	۳۰	۱۹/۳۷	۰/۷۳	۱۷	۲۰	۵۸۱
	جمع	۶۰	۱۸/۹۷	۱/۱۰	۱۵	۲۰	۱۱۳۸

مطابق داده های جداول فوق میانگین نمرات درس فارسی دانش آموزان گروه آزمایش در پس آزمون بالاتر از دانش آموزان گروه گواه بوده و از پیش آزمون گروه خود نیز بالاتر است.

مقدار محاسبه شده نرمالیده متغیرهای تحقیق از طریق آزمون کلموگروف- اسمیرنوف نشان می دهد (جدول ۳) که مقادیر بدست آمده همگی در سطح خطای ۰/۰۵ معنی دار نیستند ($P > 0/05$)، بنابراین چنین استنباط می شود که متغیرهای مورد مطالعه همگی از توزیع نرمال برخوردارند، لذا برای بررسی فرضیه های تحقیق از آزمون های پارامتریک استفاده شده است.

جدول (۳) بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها با استفاده از آزمون کلموگروف- اسمیرنوف

متغیرها	تعداد	مقادیر	سطح معنی داری
فارسی خوانداری	۶۰	۱/۰۶	۰/۲۰۶
فارسی نوشتاری	۶۰	۱/۳۲	۰/۱۶۰
فارسی (کل)	۶۰	۰/۹۹	۰/۲۷۷

از آنجا که سطح معناداری این آزمون برای هر دو دوره بزرگتر از ۰/۰۵ است، بنابراین نمرات درس فارسی در پیش آزمون و پس آزمون از توزیع نرمال تبعیت می کند. بنابراین می توان از آزمون های پارامتریک برای بررسی فرضیه پژوهش استفاده نمود. همچنین با استفاده از آزمون لوین فرض برابری واریانس نمرات درس فارسی در دو گروه گواه و آزمایش (جدول ۴) بررسی شد.

جدول (۴) آزمون لوین برای بررسی فرض برابری واریانس نمرات درس فارسی خوانداری

درس	F	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	سطح معنی داری
خوانداری	۰/۰۳۳	۱	۱۱۸	۰/۸۵۶
نوشتاری	۰/۰۱۶	۱	۱۱۸	۰/۹۰۱
فارسی (کل)	۰/۲۲۵	۱	۱۱۸	۰/۶۳۶

براساس نتایج جدول (۴) فرض برابری واریانس نمرات درس فارسی در دو گروه گواه و آزمایش رد می شود. بنابراین واریانس ها برابر نیستند ($P > 0/05$). البته به تجربه ثابت شده است که عدم رعایت مفروضه های طبیعی بودن توزیع متغیر و همسانی واریانس ها، بر اعتبار آزمون F تاثیر زیادی ندارد. صحت این مطالب در صورتی که اندازه نمونه ها مساوی باشد، بیشتر است. به منظور ارزیابی تاثیر آموزش به روش طرح خوانا بر پیشرفت درس فارسی دانش آموزان، داده های بدست آمده با استفاده از تحلیل کواریانس (جدول ۵) تحلیل شدند.

بحث و نتیجه گیری

نتایج به دست آمده نشان می دهد بعد از تعدیل اثر پیش آزمون بر پس آزمون، آموزش به روش طرح خوانا تاثیر معناداری بر میزان پیشرفت درس فارسی دانش آموزان داشته است. نتایج به دست آمده با نتایج پژوهش های رنجبری (۱۴۰۰) همسو می باشد. رنجبری در پژوهش خود نشان داد که طرح خوانا بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دوره ابتدایی تاثیر دارد. بنابراین، طرح خوانا نسبت به روش سنتی کارآیی بیشتری دارد و دانش آموزانی که در طرح خوانا شرکت داشتند پیشرفت تحصیلی بیشتری را از خود نشان دادند. همچنین نتایج با پژوهش های غفاری، داوودی و سایرین (۱۳۹۸) که نشان داد مداخلات آموزشی می تواند موجب پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ابتدایی در درس فارسی گردد. باندورا (۱۹۸۲) و هارتاپ (۱۹۸۳) باور دارند کودکانی که از ایجاد رابطه اجتماعی با دیگران پرهیز می کنند یا از سوی همسالان خود پذیرفته نمی شوند آمادگی ابتلا به انواع مشکلات رفتاری و عاطفی را دارند و عملکرد تحصیلی آنها کاهش می یابد. بنابراین به نظر می رسد هر چه دانش آموزان از یادگیری عمیق و معنادار برخوردار باشند می توانند بر موضوع تسلط یابند و باعث افزایش پیشرفت تحصیلی آنها گردد. طرح خوانا باعث بوجود آمدن جو خوشایندی در کلاس درس می شود که این ویژگی موجب می شود که دانش آموزان با رغبت بیشتری در فعالیت کلاسی شرکت کنند و باعث می شود یادگیری معنادار در دانش آموزان بوجود آید. روش های تدریس به عنوان یک محرک بیرونی بر دانش آموزان اثرگذار است. طرح خوانا با ایجاد فضایی متناسب برای تمامی دانش آموزان در سطوح مختلف موجب پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می گردد. در طرح خوانا دانش آموزان به فراتر از رونویسی می رسند و می توانند احساسات، نظرات و ایده های داستان، متن یا پیام خوانده شده را بنویسند. طرح خوانان برای کودکان و دانش آموزان به منظور تقویت و بهبود ارتباط مثبت با خود، ارتباط مثبت با دیگران و زندگی و نیز افزایش پیشرفت تحصیلی بسیار مفید و سودمند به نظر می رسد. با توجه به نتایج پژوهش، روش آموزش به عنوان موثرترین عوامل ضعف دانش آموزان در نظر گرفته می شود. عدم تسلط بعضی از آموزگاران و کیفی بودن نمرات در دوره ابتدایی و کم توجهی به درس فارسی و عدم رغبت دانش آموزان به درس فارسی به علت ندانستن چگونگی روش خواندن و نوشتن باعث عدم پیشرفت دانش آموزان در درس فارسی و در پی آن در سایر دروس شده است. طرح خوانا با هدف تسهیل یادگیری های پایه و اساسی دانش آموزان شکل گرفته و می تواند با تقویت و ارتقای تلفیقی، مشارکتی و مدرسه محور مهارت های چهارگانه زبانی و آداب و مهارت های زندگی موجبات پیشرفت تحصیلی بویژه در درس فارسی گردد. مطابق نظریه روان تحلیل گران مانند «زیگمون فروید» و «کارل گوستاو یونگ» معلم و روش آموزش آن نقش مهمی در یادگیری دارد. اریکسون نیز نقش معلم و نحوه آموزش را عاملی موثر در مواجهه کودک با کشمکش ها و دشواری ها به طریقی سالم و مثبت می داند. نقش معلم از دیدگاه وی در شکل دهی تصویری مثبت و صحیح از خود کودک و از طریق تدارک فعالیت ها و بازی های مناسب در محیطی تربیتی بسیار بارز است. عدم عادت دانش آموزان به روش های طرح خوانا به علت عادت دیرینه به روش های تدریس سنتی تا حدی از اعتبار نتایج می کاهد. همچنین عدم آشنایی معلمان با طرح خوانا، چون این طرح وزارتی بوده و امسال همه مدارس شامل اجرای این طرح نبوده اند، از محدودیت های این پژوهش قلمداد می شود و ضمن اینکه کمبود منابع موجود و قابل دسترس در خصوص طرح خوانا از دیگر محدودیت های این پژوهش بود. مطابق نتایج به دست آمده و اثر گذاری اجرای طرح خوانا بر پیشرفت درس فارسی دانش آموزان پیشنهاد می شود سیاستگذاران امر آموزش و پرورش کشور توجه بیش از پیش به طرح خوانا داشته باشند و به صورت یک برنامه مدون و منظم در طول سال تحصیلی به دانش آموزان ارائه گردد. همچنین به دلیل تخصصی نبودن آموزگاران در دوره ابتدایی و عدم رغبت دانش آموزان به درس فارسی در دوره های پایین تر تحصیلی به علت ندانستن چگونگی روش خواندن، پیشنهاد می شود در تمامی مدارس یک مشاور آموزشی برای معلمان و یک مشاور تحصیلی برای دانش آموزان در هر مدرسه

حاضر باشد تا با ایجاد فضایی خلاق موجب یادگیری بیشتر درس فارسی و در پی آن سایر دروس گردد. پیشنهاد می گردد معلمان ابتدایی با بهره گیری از جدیدترین روش های آموزشی و بروز کردن اطلاعات خود در زمینه تغییرات و تحولات آموزشی، یعنی تلفیقی بودن، مشارکتی بودن و مبتنی بودن بر محیط (مدرسه محوری) و انجام عملی طرح در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان سهیم باشند.

منابع

- Abbasi, Zahra; Daneshgar, Maryam; Khosravi, Amin (2018). Analysis of reading problems of secondary school graduates in Tehran based on Amza test data (according to gender and field of study). *Linguistic essays*, 10 (6): 173-204 [In Persian].
- Asarta, C. J., & Schmidt, J. R. (2017). Comparing student performance in blended and traditional courses: Does prior academic achievement matter? *The Internet and Higher Education*, 32(1): 29-38.
- Astrologer, Siavash; Dalour, Ali. (2015). The effectiveness of video modeling on written language. *International Conference of Educational Sciences, Psychology and Social Sciences*, Pajohan Gostar International Conference Center [In Persian].
- Azami, Mahmoud; Jafari, Alireza. (2017). The role of play in the educational progress (language learning) of third grade elementary school children in Tehran. *Behavioral Sciences*, 1(2): 9-30 [In Persian].
- Babatunde MM, Kamilu OM.(2014). Predictive influence of students' academic engagement and academic self-concept on achievement motivation among post graduate students in University of Ibadan, Oyo State, Nigeria. *International Journal of Science and Research*;3(5):497-502.
- Dartaj, Fariborz. (2012). Comparison of the effect of two teaching methods, game-based and traditional, on students' motivation and academic progress in mathematics. *Journal of School Psychology*. 2(4): 62-80 [In Persian].
- Deserter, Ismail. (2007). Investigating the relationship between the concepts of source of control, self-esteem and academic progress in the third-year students of Tehran High School. master thesis. Tehran: Faculty of Psychology and Educational Sciences, Allameh Tabatabayi University [In Persian].
- Education (2019). *Khana school (integrated, collaborative and school-based development of the four language skills and manners of life). The transformational package of the deputy of elementary education of the Ministry of Education* [In Persian].
- Educational research and planning organization. (2021). *Second elementary Persian books. Tehran: Authoring office of general and secondary theoretical textbooks* [In Persian].
- Ghaffari, Khalil; Davoudi, Hossein; Heydari, Hassan; Mohammadi, Fatima; Yasblaghi Shrahi, Bahman (2018). The effectiveness of educational game on the academic progress of first grade elementary school students in Farsi. *Educational Psychology Studies*, 16(35): 211-242 [In Persian].
- Kashfi, Atefeh. (2012). *Academic motivation and progress*, Tehran: Raz Nahan [In Persian].

- Qombari, Morteza (2021). Causes of students' weakness in Persian literature course (case study). *Persian language education studies*, 5(9): 104-89 [In Persian].
- Ranjbari, Elham. (2021). The effect of Khana project on the academic progress and creativity of elementary school students in Bandar Abbas city. The third national conference of professional research in psychology and counseling (with an approach from the teacher's point of view). *Hormozgan education management* [In Persian].
- Salisbili, Nader (2018). Evaluation of the Persian curriculum of the first grade of elementary school at the level of the implemented curriculum. *Curriculum Studies*, 14(55): 141-176 [In Persian].
- Shaffer, D.R. ,& Kipp, K. (2010). *Developmental psychology. Childhood and Adolescence*. (8 ed). Canada: University of Georgia., Wadsworth, cengage learning.
- Tamnai Far, Mohammadreza; Gandami, Zainab. (2011). The relationship between achievement motivation and academic achievement in students. *Education Strategies in Medical Sciences*, 4(1): 15-19 [In Persian].
- Woldearegai,B.T; Das,B. (2019) "Parenting Styles as a Function of Academic Achievement," *The Journal of Social Sciences Research*, Academic Research Publishing Group, 5(1): 780-787.